

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi kaupunkien kestävästä kehitystä edistävästä yhteisön yhteistyöjärjestelmästä

(2000/C 56 E/16)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(1999) 557 lopull. — 1999/0233(COD)

(Komission esittämä 22 päivänä marraskuuta 1999)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

toimivat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen,

sekä katsovat seuraavaa:

- 1) Perustamissopimuksessa määrätään yhteisön ympäristöpolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta sekä kyseistä politiikkaa ohjaavista tavoitteista ja periaatteista,
- 2) Yhteisö on Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 2179/98/EY⁽¹⁾ vahvistanut komission ohjelmassaan "Kohti kestävästä kehitystä"⁽²⁾ omaksuman lähestymistavan ja strategian,
- 3) Useita yhteisön kansainvälisiä sitoumuksia, erityisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen liittyviä sitoumuksia, ei voida täyttää ilman paikallisviranomaisten osallistumista,
- 4) Komissio sitoutuu 28 päivänä lokakuuta 1998 antamaansa tiedonannossa "Kaupunkien kestävä kehittäminen Euroopan unionissa: toimintakehys"⁽³⁾ "jatkamaan paikallisviranomaisten verkostumistoimien tukemista" sekä "antamaan tarvittavat säädökset tällaisten toimien monivuotista rahoittamista varten",
- 5) Euroopan parlamentti on antanut päätöslausemia⁽⁴⁾ Euroopan unionin kaupunki- ja ympäristöpolitiikan vahvistamisesta,

- 6) Alueiden komitea on antanut lausunnon⁽⁵⁾ paikallisyhteisöjen rajanylittävistä ja ylikansallisesta yhteistyöstä sekä lausunnon⁽⁶⁾ komission tiedonannosta "Kohti kaupunkien toimintaohjelmaa Euroopan unionissa",
- 7) Viidennessä ympäristöalan toimintaohjelmassa todetaan, että kaikkien toimijoiden, myös komission ja paikallisviranomaisten, on yhteistyössä ryhdyttävä yhteensovittamaan toimiaan kestävästä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja jaettava keskenään vastuualueet,
- 8) Kaupunkien kestävästä kehityksen tavoitteet sekä Agenda 21 -ohjelman ja yhteisön lainsäädännön täytäntöönpano edellyttävät hyvien toimintatapojen laatimista, kehittämistä ja niiden vaihtamista paikallisviranomaisten välillä sekä asiasta tiedottamista paikallisviranomaisille,
- 9) Rion yleiskokouksessa on vuonna 1992 allekirjoitettu pöytäkirja Agenda 21:stä, jonka 28 luvussa määrätään, että suurimman osan paikallisyhteisöistä olisi kaikissa maissa pyrittävä perustamaan menettely yleisön kuulemiseksi ja sovittava Agendaa 21 koskevasta ohjelmasta paikallisyhteisöjen tasolla,
- 10) On vahvistettava paikallisviranomaisten verkkojen valmiuksia Euroopan tasolla, kehitettävä ja vaihdettava kaupunkien kestävästä kehitykseen ja Agenda 21 -paikallisohjelmaan liittyviä hyviä toimintatapoja sekä vahvistettava näiden toimien yhteensovittamista, jotta komissiolle voidaan välittää tietoa ja paikallisviranomaisten näkemyksiä kestävästä kehitykseen liittyvistä uusista suuntauksista,
- 11) Perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita, jotka koskevat hyvien toimintatapojen vaihtoa Euroopan tasolla sekä asiasta tiedottamista paikallisviranomaisille eurooppalaisten verkkojen avulla, ja ne voidaan sen vuoksi paremmin toteuttaa yhteisön tasolla. Tässä päätöksessä asetetaan ainoastaan vähimmäisvaatimukset näiden tavoitteiden saavuttamiseksi eikä siinä ylitetä sitä, mikä on tämän vuoksi tarpeen,

⁽¹⁾ EYVL L 275, 10.10.1998, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 138, 17.5.1993, s. 5.

⁽³⁾ KOM(1998) 605 lopull.

⁽⁴⁾ [A4-0177/98 (Pollackin mietintö), A4-0172/98 (Napolitanon mietintö)] EYVL C 226, 20.7.1998, s. 34 ja 36 ja [A4-0247/99 (Orlandon mietintö)] EYVL C 279, 1.10.1999, s. 44.

⁽⁵⁾ [Cdr 145/98 (Niederbremerin lausunto)] EYVL C 51, 22.2.1999, s. 21.

⁽⁶⁾ [Cdr 316/97 lopullinen (Peperin lausunto)] EYVL C 251, 10.8.1998, s. 11.

- 12) On tärkeää määritellä ensisijaiset alat, joita yhteisön yhteistyöjärjestelmällä tuetaan,
- 13) On laadittava tehokkaat valvonta- ja arviointimenetelmät sekä huolehdittava mahdollisten edunsaajien ja yleisön asianmukaisesta tiedonsaannista,
- 14) On arvioitava tämän yhteistyöjärjestelmän täytäntöönpano ensimmäisten täytäntöönpanovuosien aikana saatujen kokemusten perusteella ja tiedotettava tästä Euroopan parlamentille ja neuvostolle,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

Jotta voidaan helpottaa yhteisön ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa paikallistasolla, perustetaan yhteisön yhteistyöjärjestelmä, jolla edistetään kaupunkien kestäväan kehitykseen ja Agenda 21 -paikallishjelmaan liittyvien hyvien toimintatapojen suunnittelua, vaihtamista ja toteuttamista. Järjestelmän pääasialliset toimijat ovat komissio ja Euroopan tasolla järjestäytyneet kaupunkien verkot.

2 artikla

1. Yhteisön rahoitustukea voidaan myöntää seuraaville toimille: tiedotus, valistus, yhteensovittaminen, yhteistyö, suunnittelu, hyvien toimintatapojen siirto sekä kaikki muut toimet, jotka vastaavat 1 artiklassa määriteltyjä tavoitteita. Liitteessä esitetään rahoitustuen alustava erittely erityyppisten toimien mukaisesti.

2. Komissio voi myöntää rahoitustukea kaikille Euroopan tasolla järjestäytyneille kaupunkien verkoille, jotka haluavat kehittää edellä mainittuja toimia Euroopan tasolla viidennen ympäristöalan toimintaohjelman periaatteiden mukaisesti, komission hyväksyttyä suunnitellun työohjelman.

Liitteessä esitetään toimien erittelyä ja seuranta varten tarvittavat liitännäistoimenpiteet, joita varten yhteistyöjärjestelmään liittyvää tukea voidaan myöntää myös muille toimijoille.

3. Yhteisön tukea myönnetään toimiin, jotka toteutetaan tuen myöntämivuotena tai sitä seuraavana kahtena vuotena.

3 artikla

1. Komissio määrittelee ensisijaiset toimet, joita toteutetaan 1 artiklassa määritetyillä aloilla.

2. Komissio julkaisee *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ilmoituksen, jossa kuvataan rahoitettavat ensisijaiset toimet ja esitetään yksityiskohtaiset valinta- ja ratkaisuperusteet sekä haku- ja hyväksymismenettelyt.

4 artikla

Komissio varmistaa yhteistyöjärjestelmään liittyvien yhteisön toimien ja hankkeiden sekä yhteisön muiden ohjelmien ja aloitteiden, erityisesti URBAN-aloitteen, välisen yhtenäisyyden, täydentävyyden ja yhteisvaikutuksen. Ympäristöalan rahoitusvälinettä (LIFE) koskevien suuntaviivojen mukaisille hankkeille ei voida myöntää tukea tästä yhteistyöjärjestelmästä.

5 artikla

1. Budjettivallan käyttäjä hyväksyy vuotuiset määrärahat rahoituskäytön rajoissa. Tämän ohjelman täytäntöönpanoa varten vuosien 2001–2004 kokonaisbudjetiksi vahvistetaan 12,4 miljoonaa EUR.

2. Kun rahoitustuki on vähintään 350 000 EUR, edunsaajan tilien on kahden edellisen vuoden ajalta oltava auktorisoidun tilintarkastajan varmentamat; auktorisoidun tilintarkastajan on varmennettava tilit myös siltä ajalta, jona tukea käytetään.

Kun rahoitustuki on alle 350 000 EUR, edunsaajan tilien on kahden edellisen vuoden ajalta oltava saatavilla komission hyväksymässä muodossa ja niitä on pidettävä tässä muodossa sen ajan, jona tukea käytetään.

6 artikla

1. Komissio valitsee ensisijaiset toimet seuraavia yleisperusteita käyttäen:

- hyvä kustannus-hyötysuhde;
- kestävä kerrannaisvaikutus Euroopan tasolla;
- eri osapuolten välinen tehokas ja tasapainoinen yhteistyö seuraavilla aloilla: toiminnan suunnittelu, toiminnan toteutus ja osallistuminen rahoitukseen;
- monikansallisen näkökulman edistäminen, erityisesti rajojen yli tapahtuva yhteistyö Euroopan yhteisön alueella ja tarvittaessa myös yhteisön naapurivaltioiden kanssa;
- monialaisen näkökulman edistäminen;
- kaikkien toimijoiden osallistumisaste, mukaan luettuina kansalais-yhteiskunnan edustajat.

2. Komissio määrittelee lisäperusteet, joita käytetään rahoitettavien toimien valinnassa.

3. Komissio valitsee rahoitettavat toimet ehdotusten arvioinnin jälkeen. Päätöksen jälkeen hankkeiden toteuttamisesta vastaavien edunsaajien kanssa tehdään sopimus, jossa määritellään sopimuspuolten oikeudet ja velvollisuudet.

7 artikla

Keski- ja Itä-Euroopan maat (KIE-maat) voivat osallistua tähän ohjelmaan niiden edellytysten mukaisesti, jotka vahvistetaan kyseisten maiden kanssa tehtäviin assosiaatiosopimuksiin liittyvissä yhteisön ohjelmiin osallistumista koskevissa lisäpöytäkirjoissa. Kypros ja Malta voivat osallistua ohjelmaan lisämäärärahojen puitteissa ja noudattaen näitä maita varten soveltavia menettelyjä samoilla säännöillä kuin Euroopan vapaakauppaliittoon kuuluvat maat.

8 artikla

1. Sen varmistamiseksi, että yhteisöltä tukea saavat toimet toteutettaisiin menestyksellisesti, komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joilla

- a) varmistetaan, että komissiolle ehdotetut toimet toteutetaan asianmukaisesti;
- b) ehkäistään ja torjutaan väärinkäytökset;
- c) peritään tarvittaessa takaisin aiheuttomasti saadut varat.

2. Komission virkamiehet ja muut toimihenkilöt voivat tarkastaa paikalla, myös pistokokein, yhteistyöjärjestelmästä rahoitettuja toimia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tilintarkastustuomioistuimen tekemää perustamissopimuksen 248 artiklan mukaista tarkastusta tai perustamissopimuksen 279 artiklan c kohdan mukaisesti toteutettavaa valvontaa.

Ennen paikalla toteutettavaa tarkastusta komissio ilmoittaa tästä kyseiselle edunsaajalle, lukuun ottamatta tilanteita, joissa on syytä epäillä petosta tai tuen väärinkäyttöä.

3. Rahoitustuen saajan on pidettävä komission saatavilla kaikki tositteet toimiin liittyvistä menoista viiden vuoden ajan alkaen toimia koskevan viimeisen maksun suorittamisesta.

9 artikla

1. Komissio voi alentaa jonkin toimen saamaa rahoitustuen määrää, keskeyttää tuen maksamisen tai periä sen takaisin, jos se havaitsee väärinkäytöksiä tai jos toimea on olennaisesti muutettu ilman komission lupaa siten, että toimi ei enää vastaa sovittuja tavoitteita tai täytä toteuttamista koskevia edellytyksiä.

2. Jos määräaikoja ei ole noudatettu tai jos jonkin toimen edistymisen oikeutta ainoastaan osaan myönnetystä rahoitustuesta, komissio pyytää edunsaajaa esittämään komissiolle asiasta selvityksen asetetussa määräajassa. Jos edunsaaja ei pysty esittämään hyväksyttävää perustelua, komissio voi peruuttaa rahoitustuen loppuosan ja vaatia jo maksettujen erien pikaista palauttamista.

3. Edunsaajan on toimitettava komissiolle kertomus kustakin sopimuksesta viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sen täytäntöönpanosta. Komissio päättää kertomuksen muodosta ja sisällöstä. Mikäli kertomusta ei toimiteta määräajassa, edunsaajalle ei voida enää myöntää tähän päätökseen liittyvää rahoitusta.

4. Kaikki perusteettomasti maksetut erät on palautettava komissiolle. Jos erä ei palauteta kohtuullisessa ajassa, niihin voidaan lisätä viivästyskorko. Komissio päättää tämän kohdan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

10 artikla

Luettelo edunsaajista, yhteistyöjärjestelmästä rahoitetuista toimista ja tuen määristä julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

11 artikla

Komissio arvioi yhteistyöjärjestelmän täytäntöönpanoa ja esittää viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2003 sitä koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

12 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2001 alkaen 31 päivään joulukuuta 2004.

LIITE

<i>Toimet, joille voidaan myöntää yhteisön rahoitustukea</i>	<i>Resurssien alustava jako 100 %</i>
A. Kaupunkien kestävästä kehitystä sekä Agenda 21 -paikallishjelmaa koskeva tiedotus	40 %
— koulutus-, tiedotus-, dokumentointi- ja valistusvälineiden kehittäminen ammattilaisten, kohde-ryhmien, paikallispolitiikasta vastaavien ja suuren yleisön käyttöön	
— hyvien toimintatapojen sekä esittelyhankkeiden tulosten tukeminen, siirtäminen ja levittäminen.	
B. Kestävästä kehityksestä ja Agenda 21 -ohjelmaan liittyvä yhteistyö Euroopan tasolla	40 %
— viidennessä ympäristöalan toimintaohjelmassa määriteltyjen osapuolten yhteistyön tukeminen	
— Euroopan tasolla järjestäytyneiden paikallisviranomaisten verkkojen sekä yhteisön toimielinten välisen keskustelun, koordinaation ja tiedonvaihdon tukeminen	
— paikallisviranomaisten tukemiseksi toteutettaviin kansallisiin ohjelmiin sisältyvien toimien (esim. kaupunkien uudistamissuunnitelmat) täydentäminen toissijaisuus-periaatteen mukaisesti	
— tuen antaminen sellaisten kumppanuuksien perustamiselle, joihin kuuluu toimijoita Keski- ja Itä-Euroopan maista.	
C. Kestävästä kehityksestä ja Agenda 21 -paikallishjelmaan liittyvien toimien arviointiin ja seurantaan tarvittavat liitännäistoimenpiteet	20 %
— selvitysten laatiminen kaupunkien ongelmien laajuudesta, merkityksestä ja luonteesta sen ratkaisemiseksi, olisiko ongelmia käsiteltävä yhteisön tasolla	
— analyttisten selvitysten laatiminen siitä, miten kestävästä kehityksestä periaate toteutuu paikallis- tasolla muilla yhteisön politiikan soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.	